

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcaryja. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Grecya. — Turcyja. — Azja. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Losowanie obligow. — Rozporządzenia względem sadzenia drzew wzdłuż gościńców w Morawie.)

Wiedeń, 3. stycznia. Na wczorajszym 272 losowaniu dawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 405 eraryalnych obligacyi stanów styryjskich po $2\frac{1}{2}\%$ z kwotą kapitałowa 1,105.230 i z kwotą prowizyi 27.640 r. — Na trzecim losowaniu pożyczki z 4. marca 1854 wyciągnięto następujące 12 seryi wygranych: nr. 3964, 1410, 2543, 977, 1981, 155, 1252, 1310, 2506, 762, 1375 i 2040. Na piątym losowaniu seryi obligacyi, wydanych na zakupie kolei żelaznej Medyolan-Monza, wyciągnięto seryę E. — Na dziesiątym losowaniu biletów rentowych kolei żelaznej Medyolan-Como wyciągnięto seryę nr. 12 z następującymi wygranymi: nr. 2770 o 20.000r., nr. 2606 o 5000r., nr. 1312 o 2000r., nr. 2129, 3553, każdy po 800r., nr. 2557, 1271, 1703, 832, 730, 1908, każdy po 200r., nr. 1947, 3402, 3450, 72, 2392, 520, 2139, 3496, 3560, 2002, 2700, 2145, 2685, każdy po 100r. i nr. 288, 1549, 2947, 3579, 444, 2849, 1101, 1682, 1624, 875, 701, 2426, 340, 3253, 3165, 781, 1948, 3032, 1006 i 270 każdy po 50r.

Starosta obwodu Berneńskiego w Morawii wydał rozporządzenie względem ważnego w wielorokim względzie przedmiotu, to jest zasadzania drzew po obu stronach wzdłuż gościńców okręgowych. Wychodząc ztąd, że zasadzanie to już dawno nakazane jest prawem, wezwał wszystkie gminy Berneńskiego obwodu postarać się niezwłocznie o to, ażeby na początku przyszłej wiosny, zasadzono zdrowe drzewa przy wszystkich gościńcach monarchicznych i okręgowych i zapewniono powstałe z dawniejszego sadzenia próżnie.

W tym zamiarze mają się porozumieć przełożeni gmin z swoimi mieszkańcami i względem wszystkiego, co potrzeba, umówić się i przygotować.

Gatunek drzew dla różnych stosunków miejscowych i gruntowych nie da się w ogóle oznaczyć, jednak zasługują na pierwszeństwo drzewa owocowe dla swego prawie corocznie ponawiającego się pożytku.

Jeżeli przytem użyje się przezorności i na większych przestrzeniach gościńca zasadzi tylko pewien gatunek drzew owocowych, tedy ułatwi się znacznie i ograniczy na krótszy czas pilnowanie drzew w czasie dojrzewania owoców. Dla wilgotnych gruntów przeznaczono wierzby; lecz zostawiono także do woli sadzić inne gatunki drzew przy gościńcu. W przypadku jeźliby mieszkańcy nie mieli własnych szczepów i nie chcieli sami sadzić ulicy, mają przełożeni gmin stosownie do namienionego rozporządzenia postarać się o potrzebną liczbę i zamówić spólnie tak weześnie jak tylko można na czas stosowny; mają także skutecznie sadzenie kosztem przynależnych właścicieli gruntu, jeźliby ci sami czynnie przyłożyli się nie chcieli. Rozumie się samo przez się, że pożytek z drzew zasadzonych kosztem właściciela gruntu dla niego samego przypada.

Co do gatunku mających się zasadzać drzew, powinny być powyżej korzenia przynajmniej na dwa cale grube, proste i zdrowe, i przywiązane do nieugiętej tyki mającej ośm stóp wysokości.

Za ściśle przestrzegania tych przepisów, wydanych w zamiarze prawdziwie pożytecznym, są przełożeni gmin przez wyznaczenie stosownych kar o tyle odpowiedzialni, że im przysługują prawo regresu przeciw właściwym winowajcom.

Władzom okręgowym nakazano wydać niezwłocznie także na przyszłe lato 1856 rozporządzenie, ażeby zbywające jeszcze ulice kosztem gmin w jaknajkrótszym czasie w drodze ugody zasadzone zostały.

Każdej następującej wiosny należy około 1. maja dawać baczność na wszystkich gościńcach i egzekwować karę od właściciela gruntu za zbywające drzewa. Również wydano stosowne przepisy tak przeciw szkodnikom drzew, jakoteż względem utrzymania drzew już zasadzonych.

Hiszpania.

(Chwałą powrót Don Enriqua. — Minister wojny słaby. — Książę Sotomajor zastrzelił się.)

Do *Independance Belge* piszą z Madrytu pod dniem 28. grudnia: „Ogłoszony w dzisiejszej gazecie urzędowej dekret królowy, przywracający infantowi Don Enrique wszystkie od ostatniej rewolucyi postradane przywileja, tytuły i zaszczyty przyjęta publiczność z wszelką pochwałą. — Marszałek Espartero odwiedza słabego ministra wojny dziennie dwa razy. — Sześćdziesiąt sześciolatek książę Sotomajor, były prezydent rady ministrów i szef pałacu, zastrzelił się wczoraj w napadzie rozpaczki na dotkliwe bóle reumatyczne. Dziś i wczoraj badała zwierchność w domu o wszystkie bliższe szczegóły odnoszące się do nieszczęsnego tego wypadku. Gmin jak zawsze pomawiał innych, lecz zupełnie bezzasadnie. Zamiarem księcia było to jeszcze kiedy bawił w Bayonnie, tylko że wtedy się nie udało. Dziennik *La Soberania Nacional* organ stronnictwa demokratycznego przestał wychodzić. — System decimalny będzie zaprowadzony w Hiszpanii nieodzownie w bieżącym roku.

Anglia.

(Minister portugalski odjechał. — Posel austriacki odwiedzał Palmerstona. — Wykaz dochodów. — Trudności w zaopatrzeniu armii żywnością. — Radzą krótszy czas luźny.)

Londyn, 1go stycznia. Portugalski minister finansów, pan Fontes de Mollo opuścił wczoraj Londyn i powrócił do Lizbony. — Posel austriacki powrócił wczoraj do Londynu z odwiedzin lorda Palmerstona w Broadlands. — Dzięki ułatwiającym sposobom w regulaminie kancelarstwa skarbu ogłoszono już wykaz za ostatni kwartał upłynionego roku. W porównaniu z ostatnim kwartałem roku 1854 pokazuje się obecna przewyżka 321.475 funt. szt. Porównując zaś cały tegoroczny dochód z dochodami państwa w roku 1854, okazuje się teraz przewyżka 8,133.475 funtów szter., co zawdzięczają najwięcej podwyższeniu podatków dochodowych, które w roku 1854 pod zarządem Gladstona wynosiły tylko 7,366.588 funtów szterlingów, zaś w tym roku przyniosły 13,884.118 f. szt.

— Dziennik *Times* pisze: „Mówią, że z końcem marca Anglia będzie miała stotysięcy ludzi pod bronią. Przypuścimy, że tak liczna armia spokojnie stać będzie między Kerczem a Bałakławą, to już niemiała rzecz utrzymać i wyżywić tyle wojska. Cóż dopiero kiedy przyjdzie ruszyć w pochód? Nasz korespondent sady, że albo nasz korpus transportu lądowego jest źle urządzony, albo potrzeby naszej armii przewyższają potrzebę wszystkich dawniejszych armii angielskich. Jedno i drugie może być prawda. A teraz donoszą, że armia nasza w obecnej chwili jest nieruchoma, i że koniecznie temu zaradzić trzeba. Według nowego projektu liczby będzie korpus transportu lądowego 19.000 koni i mułów a do tego 19.000 ludzi. Policzymy do tego 10.000 koni pod kawaleryę i artylerję a drugie 10.000 dla kontyngensu tureckiego, to mamy 40.000 zwierząt, którym potrzeba takiej masy paszy, że największy okręt transportowy ledwie na jeden dzień dostarczyć im zdola siana i owsa. Waniejszą jeszcze nad kwestyę wyżywienia jest kwestya, zkad dostać taką moc zwierząt? O wygodę armii angielskiej postarano się tej zimy tak, iż w porównaniu z Francuzami już się nie potrzebujemy wysydzic, ale z tem przykrzejszem uczuciem dowiadujemy się, że Francuzi każdej chwili gotowi są do pechodu a Anglicy z miejsca ruszyć się niemoga.“ — W innym znowu artykule zawarta jest propozycja, ażeby czas służby w armii angielskiej czyli tak zwana kapitulacyę z dziesięciu lat zniżono na pięć, albo żeby przyzwolono werbować na czas wojny. W takim razie zgłoszałoby się daleko więcej ochotników.

Francya.

(Liczne mianowania do legii honorowej. — Przystosowanie wojenne. — Powrót pułków z Krymu. — Admiral Lyons w Paryżu. — Doniesienia z Cayenny.)

Paryż, 2. stycznia. Mowę Cesarza przy powitaniu powracających z Krymu pułków rozesłano w znacznej ilości egzemplarzów po wszystkich gminach Francyi. — Mianowania zamieszczone w wczorajszym *Monitorze* przypadają w większej części na armię. — Z Cherbourg, Rochefortu i Brestu donoszą, że u nich po wszystkich portach i arsenalach pracują bez przerwy nawet w święta i niedziele, ażeby pokończyć na czas wszystkie do wojennej wyprawy potrzebne przybory wojenne. — Wojska w powrocie z Krymu, kolejnie przybywają. Z Marsyli donoszą, że na dniu 30. grudnia przy-

było do nich na dwóch okrętach liniowych 1100 żołnierzy 39. pułku piechoty, między nimi do 90 chorych i rannych. W Tulonie wysieda dziś dwa oddziały 20. i 50. pułku piechoty. — Prefekturę departamentu Loary przeniesiono z Montbrison do St. Etienne. — Admirał Lyons przybył dziś do Paryża i uda się zaraz do Londynu, pierwszej jednak będzie z generałem La Marmora uczestniczył w radzie wojennej, która się ma odbyć około 20. stycznia. — Z Cayenny wiadomości w *Monitorze* chwala stan zdrowia, i zniesienie kwarantany; żółta febra ustała i obawy nie było. Gubernator contre-admirał Bonard zastąpił wprawdzie był na te febre w przejeździe do Europy, ale wyszedł z niej szczęśliwie, i wysiadł już w Breście. Na jego miejscu odjedzie contre-admirał Baudin.

Szwajcarya.

(Neuenburg znosi karę śmierci, i niezgadza się na system miary dziesiętnej. — Tessyn domaga się osobnej dycezyi. — Stary obyczaj.)

Wielka rada Neuenburgu zakończyła obrady nad nową ustawą karną i zniósła karę śmierci. Ważną jest także uchwała: podać notę do federacyjnego zgromadzenia, by się jeszcze wstrzymano z zaprowadzeniem nowej miary i wagi.

— Rada stunu w Tesynie przestała radzie federacyjnej obszerny memoriał o oddzieleniu Tessynu od biskupstw Lombardzkich i zaprowadzeniu albo biskupstwa Tesyńskiego albo przyłączeniu do biskupstwa Szwajcarskiego.

— Regulamin wielkiej rady w Genewie chciał znieść modlitwę, którą prezydent sesye rozpoczyna, lecz za wstawieniem się generała Dufour zatrzymano znaczną większością ten starodawny obyczaj.

Włochy.

(Gościńce świąteczne dla armii krymskiej. — Księżwo Orleański w Turynie. — Nowy kodeks karny w Modenie.)

Więszą część gościńców noworocznych dla armii krymskiej z uzbieranych w *Sardynii* datków dobrowolnych wysłano już paropływem „Arthur,” reszta odejdzie wkrótce na statku „Governolo.” Są to 500.000 krajowych cygarów, 204 miar wyborowego wina, 6 skrzyni najlepszej czekolady, 60 flaszek przednich likworów i 8187 koszul wełnianych.

— Do dziennika *Bilancia* piszą z Turynu:

„Owdowiła królowa Amelia przybyła tu dnia 26. z. m. wieczór. Ta wizyta była tem bardziej niespodziana, że przed niejakiem czasem mówiono o pogorszeniu się jej stanu zdrowia. Przybyła w małej świecie, zajęła pomieszczenie w hotelu i nie sadzą, ażeby długo tu zabawić miała. W dziennikach Turyńskich nie ma doniesienia o przybyciu królowy.”

Książę i księżna Nomours przybyli do Turynu 27. z. m.; w dworcu kolei żelaznej czekają na nich ekipaże dworskie. Po wizycie u Króla Jego mości, wyjeżdżają do Genuy z powrotem.

— W **Modenie** wydano z nowym rokiem nowy kodeks karny, obowiązujący od dnia 1. maja r. b. w księstwie Modenjskim.

Niemce.

(Hr. Münster występuje z ambasady. — Nowe rozporządzenie co do pieniędzy papierowych. — Projekt zaprowadzenia monopolu tytoniu. — Utrudzony handel z Prus do Polski. — Zakaz obiegu obcych pieniędzy papierowych w Wirtembergu. — Aresztacja księgarza Campe.)

Berlin, 29. grudnia. Bawiący obecnie na urlopie w Berlinie pułkownik i flügel-adjutant Jego królewskiej Mości hr. Münster-Meinhövel nie wraca więcej i opuszcza jak donosi *Neue Pr. Ztg.* posadę pełnomocnika w sprawach wojskowych przy ambasadzie pruskiej w Petersburgu. Względem następcy nie jeszcze niepostanowiono. Nakazano kasom skarbowym ażeby dzień 1. stycznia 1857 przyjmowały jeszcze asygnaty wielkiego księstwa saskiego tudzież pieniądze papierowe rządu Sachsen-Koburg i Gotha; przyjmowanie pieniędzy papierowych innych państw zagranicznych jest jak wiadomo zakazane kasom królestwa pruskiego.

— Deputowany Diergart wniósł w izbie pruskiej niedawno propozycję względem zaprowadzenia monopolu tytoniu w Prusiech. W uzasadnieniu swego wniosku odwołuje się głównie do przykładu Francyi. Francya daje najlepszy dowód, jak ważnem jest to źródło dochodów publicznych i jak dalece mieszkańcy tego państwa uznają stosowność tego podatku, kiedy pomimo wszelkich zaburzeń politycznych, na jakie Francya była narażona, żaden z nowych rządów niezaprowadził najmniejszej zmiany w tym podatku. Wniekskodawca twierdzi, że zaprowadzenie rzeczowego monopolu nie wywrze bynajmniej szkodliwego wpływu na wewnętrzne stosunki, państwo bowiem może zakupić istniejące fabryki tytoniu i ciągnąć z nich pożytek. Z innego jeszcze względu zasługuje zaprowadzenie monopolu tytoniu na uwagę mianowicie, że możnaby dać stosowne zatrudnienie więzniom w domach karnych unikając konkurencyi z fabrykami prywatnymi. — Wniosek pana Diergart policzono zapewne dla braku głosów popierających do rzędu *petycji* i razem z *petycyami* odesłano do komisji ceł i finansów.

Toruń, 21. grudnia. Zamknięcie granicy od Polski sprawiło kupcom i mieszkańcom pogranicznym nie mało kłopotów i niedogodności. Wielkie zapasy towarów leżą w pogotowiu do wywozu do Polski, a zamknięcie granicy od Ortelsburga do Torunia na mil 35 dozwala kupcom i podróżnym przejścia tylko na jamej cłowej stacyi Pieczeni i to za pośrednictwem poczty. Tutejsza izba handlowa podała więc pisemną prośbę do ministerium handlu, i ministerium spraw wewnętrznych, ażeby przynajmniej podróżnym pieczeniem bez koni i wołów dozwolone było, przechodzić granicę bez

pośrednictwa poczty przy Pieczeni i Leibitsch. Zdaje się, że ministerium przychyliło się do prośby handlowej, otram bowiem zima przetrzymała już i w Polsce zarazobyła a jak słyhać ustała zaraza zupełnie w powiecie Lipnieńskim.

Sztutgarda, 28. grudnia. Pod dzisiejszą datą ogłoszono królewskie rozporządzenie względem obcych pieniędzy papierowych, które dalej posuwa, niż wszystkie na zasadzie przepisów Pruskich wydane rozporządzenia u innych państw zagranicznych. Nietylko, że niewolno używać żadnego rodzaju papierowych pieniędzy stopy czterdziestu talarów do płacenia w kraju, ale nawet żadnego rodzaju obcych pieniędzy papierowych jakiegokolwiek sopy monetowej w kwocie niżej 10r., z wyjątkiem jedynie rentowych rewersów gruntowych Wielkiego księstwa Heskiego i banknotów krajowego banku księstwa Nassauskiego; zastrzeżono sobie jednak posanowić dalsze wyjątki. Na mocy tego każde niepozwolone płacenie ulegnie karze według art. 1. ustawy policyjnej z dnia 2. października 1839. W kasach publicznych niebędą przyjmowane, pozwolom zresztą obce pieniądze papierowe. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w moc obowiązująca z dniem 1. stycznia.

— Temi czasy uwięziono w Hamburgu księgarza Campe zamkniętego w sprawie p. Vehse, który uwięziony został za obelgi rzucane na dwory panujące. O tem tak psze *H. C.*:

„Przedsięwzięte w ciągu śledztwa policyjnego aresztowanie dnia 27. grudnia mieszczanina tutejszego i księgarza p. Juliusza Campe, sprawiło w niektórych klasach ludności wrażenie, a to poczęści dlatego, że rozglądając się w poprzednich lecz niedokładnych referatach domyślają się wpływu zewnętrznego, częścią zaś, że posadzenie o dążności polityczne dało powód do aresztowania. Po powzięciu dokładnych wiadomości rzecz taka: W dziele Dr. Vehse drukowanem za granicą, umieszczono przeciw pewnemu księciu zagranicznemu, który w inem państwie piastuje posadę wojskową — z widocznym rozmysłem podania kłamliwej, obraźliwej i uwłaczającej. Ze śledztwa z dnia Vehse okazało się, że data otrzymanywał od swego nakładcy tutejszego, co stwierdzają listy znalezione i sprawdzone po formie prawa. Wezwano przeto policję tutejszą o przesłuchanie nakładcy i wybadanie, z kąd powziął wszystkie te wiadomości. Śledztwa takiego niepodobna było zaniechać, zwłaszcza że według §§. 15. i 17. hamburskiej ustawy o prasie podlega i ten tutejszym postanowieniom karnym, który przytoczeniem wypadków kłamliwych wykroczyłby przeciw zwierzchności hamburskiej lub przeciw sprzyjawnym z nią rządowi, a do czego policzyć także należy członków familijnych Domów panujących. Wezwano przeto nakładcę do wyminienia tych źródeł, z których podania swe czerpał. A że po upłynionym o 10ciodniowym terminie, który uprosił, nie złożył zeznania, przeto wydano rozkaz uwięzienia, gdyż zasądzeniem kary pieniężnej nie osiągnięto skutku, przynajmniej przedłużyłoby się tem śledztwo z wielką stratą czasu. Takie postępowanie na uporządkowanie usprawiedliwia nietylko zdanie najbogłęjszych prawników, lecz także i ciągła praktyka nawet przy sporach cywilnych. Tak samo więc postąpiły i sądy w Hamburgu, i nikt z rozsądnych nie ujrzy w tem nic nadzwyczajnego. Nie można też brać kroku tego za surowość zbytęzną, zwłaszcza że osoba przytrzymana może bardzo łatwo uwolnić się z przyłębego położenia swego, a to samem już oświadczeniem, że zeznał dobrowolnie. Tego rodzaju postępowanie stało się tem konieczniejsze, zwłaszcza że każda zwierzchność powinna mieć odpowiedzialność i powagę do należytego spełnienia swych funkcji. Wypadek niniejszy jest nowym dowodem niedokładności ustaw naszych o prasie, zwłaszcza że często wydarzają się takie wypadki, iż autorowie, którym idzie o większą korzyść pieniężną z dzieł swoich rzucają oszczerstwa przede wszystkim na osoby wyższego znaczenia, i dlatego też każdy człowiek prawy pragnie zapewne ażeby temu jak najspieszniej zaradzić.”

Dania.

(Rosyjskie okręta korzystają z ustąpienia floty sprzymierzonej.)

Kopenhaga, 30. grudnia. Odwiliż kilkudniowa postużyła stojącemu tu statkowi amerykańskiemu „Wolga.” Niepotrzebując się już lękać Anglików a widząc morze pod porę rozmarzniete wypłynął dziś wieczór z portu, luboć wiezie z sobą niemylnie bogaty ładunek broni zamówionej w Bostonie na rachunek Rosyi. Dowódca jego kapitan Holm rodem Duńczyk posiada dokładną znajomość wszystkich portów fińskich, zdaje się, że zawinie szczęśliwie do którejkolwiek przystani rosyjskiej, najprędzej do Bornholm. Według depeszy z Helsingör wypłynął także złamład statek handlowy rosyjski, który już od dwu lat stał w tamecznym porcie, chroniony neutralnością Danii. Zdaje się, że wszystkie statki rosyjskie, leżące po rozmaitych portach neutralnych skorzystają szczęśliwie z odpłynięcia całej floty sprzymierzonej i umkną do wód ojezystych. Wczoraj płynęło tedy obok baterji „Trzy korony“ dwie uszkodzone angielskie łodzie kanonierskie, były to ostatnie podwoły zachodniej armady.

Rosya.

(Ukaz bicia monety zdawkowej. — Instytut dla sierot po obrońcach Sebastopola. — Admiralski Putiatyn hrabia. — Cerkwie budowane Ossetom. — Bataliony fińskie. — Przyjęcie ambasady perskiej u Dworu.)

Z **Petersburga** donoszą, że minister skarbu ogłosił motywowany ukaz, mocą którego nakazano bić zdawkową monetę miedzianą w ilości trzech milionów rubli srebrnych. Poprzednio przyzwolone bicie takiej samej sumy monety miedzianej właśnie ukon-

— Instytut Woskreszeński zwany „Domem sierot Mikołaja“ przeznaczony został na przyjmowanie córek po poległych obrońcach Sebastopola.

— Znany admirał Putiatyn, wódz eskadry na cichym Oceanie, którego okręt „Diana“ rozbił się w końcu przeszłego roku koło Japonii, a sam do Petersburga powrócił, wyniesiony jest do stanu trabiów.

— Z Władykaukazu donoszą do *Gazety Moskiewskiej*, że za pomocą składek między znakomitemi familiami rosyjskimi, urzędnikami i t. d. powiodło się założyć kilka cerkwi między Ossetami, na zachodzie przy wielkim wojskowym gościńcu w Gruzi.

Ossetowie są całkiem innego rodzaju niż inne ludy Kaukaskie. Religia ich składa się z dawnych tradycji pomieszanych z chrześcijańskimi i pogańskimi. Już w drugim dziesiątku tego stulecia budował rosyjski rząd dla nich kościoły chrześcijańskie, dla braku tylko funduszy nie powstawały.

— Do Sztokholmu przybyły dnia 24. grudnia po raz pierwszy od czasu ogłoszenia blokady dzienniki finlandzkie z Helsingfors na Grislehamm. Przynoszą między innymi obwieszczenie, na mocy którego utworzone będą nowe 3 bataliony finlandzkich strzelców narodowych, będzie więc razem 9 batalionów strzelców, każdy o 600 regularnego żołnierza a 160 ludzi rezerwy. Do 15. maja b. r. muszą być już wszystkie bataliony pod bronią.

— Czytamy w *Gazecie Warszawskiej*:

We wtorek dnia 6go grudnia Jaśnie Wielmożny Sejf-Ul-Mulk-Mir-Piandz. Abbas-Kuli-Chan, nadzwyczajny poseł N. Szacha Perskiego, miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu przez Najjaśniejszego Cesarza. Po ukończeniu tego posłuchania osoby z orszaku posła Sartyp-Kasim-Chan, radca poselstwa, pułkownik Neriman-Chan, pierwszy sekretarz, Szeich-Muzin, pierwszy dragoman, Mirza Sadyk, drugi sekretarz, Nazar-Aga, dragoman, Mirza Chabibuła i Mirza-Megdi, redaktorowie, mieli zaszczyt przedstawić się Jego Cesarskiej Mości.

Następnie Sartyp-Mahmud Chan, sprawujący interesa N. Szacha Perskiego, miał zaszczyt być przyjętym przez Najjaśniejszego Pana na posłuchaniu pożegnawczem.

Tegoż dnia Jaśnie Wielmożny Sejf-Ul-Mulk-Mir-Piandz, Abbas-Kuli-Chan, nadzwyczajny poseł N. Szacha Perskiego, miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu przez Najjaśniejszą Cesarzową Maryę Alexandrownę i Jego Cesarską Wysokość Cesarzowicę Następcę Tronu. Po skończeniu tego posłuchania wyżej wspomniane osoby z orszaku posła miały zaszczyt przedstawić się tak Najjaśniejszej Cesarzowej Maryi Alexandrownie, jako też i Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzowiczy Następcy Tronu. Następnie Sartyp-Mahmud-Chan, sprawujący interesa N. Szacha Perskiego, również miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu pożegnawczem przez Najjaśniejszą Cesarzową i Jego Cesarską Wysokość.

Urzednicy misyi major Mahomet-Ali i Mirza-Hussejn również mieli zaszczyt przedstawić się Ich Cesarskim Mościom.

Grecya.

(Wystąpienie przeciw morskim rozbojom. — Zapomoga dla biednych wieśniaków.)

Moniteur Grec donosi z Aten pod dniem 25. z. m., że rząd angielski przeznaczył jeden paropływ do odbywania służby pocztowej między wyspami, kilka zaś łodzi kanonierskich do krzyżowania po morzu, ażeby położyć tamę rozbojom morskim.

Wniosek ministryum, ażeby rozdać między uboższych wieśniaków 5000 kil. zboża na zasiewy wiosenne, utrzymał się nietylko w izbie drugiej, lecz podwyższono nawet przy obradach ilość zboża na 10.000 kil.

Turcyja.

(Rozsiewanie fałszywych pogłosek. — Narady wojenne w sprawie kampanii anatolskiej. — Arabia niechętna zniesieniu niewolnictwa.)

Odebrane na Tryest wiadomości z Konstantynopola dowodzą, że rozszerzona pogłoska o jakichś zajęciach między ludnością carogrodzką a wojskiem sprzymierzonych była zupełnie bezzasadna i zmyślona.

— Wiadomości z Konstantynopola na Tryest sięgają po dzień 24. grudnia. Najważniejszą nowością byłyby postanowienia Porty względem armii anatolskiej. Na wojennej naradzie odbytej dnia 21. grudnia miała Porta, dowiedziawszy się, że Omer Basza powrócił do Suchum-Kale i zaniechał plan oblężenia Kutaisu, powziąć postanowienie usunąć go niezwłocznie i poruczyć najwyższe dowództwo innemu jenerałowi. — Erzerum, zdaje się, Rosyanie zagrażają, gdyż wiele mieszkańców przeniosło się dla większego bezpieczeństwa do Trebizondy. — Na wyżej wspomnianej naradzie wojennej miał znajdować się także jenerał Larchey, dowodzący załogą francuską w Konstantynopolu i któryś z oficerów angielskich.

— Do *Independance Belge* piszą z Konstantynopola pod dniem 24. grudnia. Firman Sultana zakazujący handel niewolnikami wywołał w całej Arabii wielką i powszechną niechęć, a w Mekce przyszło nawet do otwartego powstania. Luboć władze chwyciły się najsprężystszych środków, ażeby przytłumić zaburzenie, powątpiewają jednak o możliwość utrzymania pokoju, jeżeli firman Sultana zaraz wejdzie w wykonanie; ludność wschodnia przesiąkała tak odziedziczonym zwyczajem handlowania niewolnikami, że znosić go poczytuje za naruszenie najświętszych swych praw nawet za awłoczenie Koranowi, który niewolnictwa nie znosi nawet i w niebie. Kto zna usposobienie ludności wschodniej musi przyznać, że pomieniony fir-

man rozliczne pierwej napotkać musi trudności, nim w powszechnie wejdzie wykonanie, tudzież że w tej chwili, kiedy tocząca się wojna po ludności licznych wymaga ofiar i ją oszczędzać każe, tak nagła luboć dobroczynna reforma wcale nie jest na czasie. Da ona się przeprowadzić, lecz wtedy, gdy sprawy zewnętrzne nie będą wiązały rąk w urzędzeniu wewnętrznych stosunkach krajowych.

Azja.

(Stan Persji.)

Korespondent dziennika *La Presse* z-nad granicy tureckiej wróży bardzo niepomyślnie o dalszym losie Persyi. Persya, pisze, jest moralnie i fizycznie wycieńczoną zupełnie, wojsko jej wyrodzi się niebawem przy obecnym systemie w horde mniej więcej bezkarnych Baszi-Bozuków, w całej Persyi nie ma ani jednego obszernego i wygodnego gościńca, ani jednego składu przyborów wojennych, sam nawet proch zamawia rząd w Anglii i Rosyi; o artyleryi perskiej ani wspominać warto, tak jest lichą i nieużyta. Cała Persya południowa stoi otworem Anglii, północna Rosyi, bo w całym kraju ani jednej odpowiedniej warowni.

Z teatru wojny.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Komendy w armii angielskiej. — Rozporządzenie policyjne. — Stan zdrowia armii krymskiej.)

Journal de Constantinople donosi według wiadomości otrzymanych z Krymu z dnia 19. grudnia między innymi o następujących zmianach w armii angielskiej. Stosownie do rozkazów otrzymanych telegrafem od rządu angielskiego, jenerał Barnard, szef sztabu, mianowany został komendantem drugiej dywizyi armii angielskiej; jenerał-major Garret komendantem czwartej dywizyi; jenerał-major Windham mianowany szefem sztabu na miejsce jenerała Barnarda; pułkownik Herbert mianowany jenerałnym kwatermistrzem armii angielskiej; jenerał brygady Barlow mianowany komendantem pierwszej brygady drugiej dywizyi; pułkownik Varren dowodzić ma pierwszą brygadą trzeciej dywizyi; nakoniec podpułkownik Blane mianowany sekretarzem wojskowym.

W Kamieszy, w Kadi-Keni i w Bałakławie zaprowadzają sprzymierzeni ścisły porządek policyjny. W Kadi-Keni i w Bałakławie ogłoszono dekret nakazujący wszystkim kupcom, ażeby zamykali swe sklepy o czwartej godzinie po południu. O tej godzinie niewolno już nikomu być w bazarze. Przystępstwa surowo są karane. W Bałakławie ustanowiono biuro paszportowe. Dzięki tym urządzeniom, przestanie ludność cywilna w Krymie być ogniskiem zamieszek i nieporządków; położony się koniec bezprawiom i zamachom, które się potąd często wydarzały w Bałakławie i w okolicy.

— W angielskiej armii krymskiej wybuchła znów cholera. Korespondencya z angielskiego obozu pod Sebastopolem, zawarta w *Morning Advertiser* donosi: „Dotychczas nie zaszło jeszcze wiele przypadków. Ale ci, którzy na nią zapadli, pomarli po większej części. W ten sposób ucierpiała znacznie pierwsza dywizya, a Szkotowie ponieśli podobną, a nawet większą stratę. Za główną przyczynę wybuchnięcia tej choroby podają nadzwyczajną wilgoć ziemi tak wewnątrz jak zewnątrz chat i namiotów, tudzież nieporządną sposob życia niektórych naszych żołnierzy. Inne słabości wydarzają się między wojskiem w daleko mniejszej liczbie. Lekarze obliczyli, że armia krymska ma 5 pCt. mniej chorych, niż armia angielska; taki pogląd na rzecz jednak nieco mylny, bo wielu słabych żołnierzy zabrała choroba przez nieregularny sposób życia, który w Anglii jest mniej niebezpieczny, i dlatego mamy tu teraz stosunkowo więcej zahartowanych i silnych ludzi, niż w domu. Przytem odesłano do Anglii wszystkich chorych, których nadal uznano za niezdolnych do służby. Między Turkami, będącymi tu w służbie, panuje bardziej choroba, niż między wojskiem angielskiem; 300 odesłano niedawno jako inwalidów. Wielu z nich co do wieku i ciała nie było zdolnych do służby, którą pełnić mieli“.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 4. stycznia. *Monitor* donosi, że Jego Cesarska Mość otrzymał list od księcia Adalberta Bawarskiego.

Florenceya, 2. stycznia. Sardyński minister-rezydent przy tutejszym Dworze Marchese Sauli miał prywatne posłuchanie u Jego cesarzowiczowskiej Mości Wielkiego Księcia.

Modena, 2. stycznia. Utworzono nowy order zasługi pod nazwą „Esteńskiego Orła“.

Genoa, 2. stycznia. Jeden z dwóch pułków angielsko-włoskiej legii, które w lutym mają być pod bronią, jest już uformowany i stoi na Nowarze.

Kopenhaga, 3. stycznia. Zapowiedziane na dzień dzisiejszy otwarcie konferencji względem opłaty cła na Sundzie odroczone do jutra.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. stycznia.

Hr. Badeni Alexander, z Glinian. — Hr. Łoś August, z Werchraty. — PP. Skarzyński Stanisław, z Suszycy wielkiej. — Skrochowski Manswet, z Przemysła. — Wiszniewski Henryk, z Dobrzana. — Puzyna Włod., z Kutnyńca. — Torosiewicz Emil, z Podhajec. — Obniski Bolesław, z Okna. — Obertyński Henryk, z Cielęza. — Dunajewski Adam, z Sądowej Wiszni.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. stycznia.

Hr. Jablonowski Ludwik, do Nastasowa. — Hr. Lanckoroński Stanisław, do Rawy. — Hr. Badeni Władysław, do Surochowa. — Baron Brunicki Józef, do Lubienia. — Baron Eder Karel, c. k. adjunkt powiat., do Rokietnicy. — PP. Marek, c. k. porucznik, do Stanisławowa. — Bocheński Alojzy, do Ottyniowic. — Lityński Wenant, do Litwinowa. — Głogowski Arthur, do Bojańca. — Appel, c. k. kapitan, do Bochni.

Kurs lwowski.

Dnia 8. stycznia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	5	5	8
Dukat cesarski	" "	5	7	5	11
Półimperyj zł. rosyjski	" "	8	48	8	52
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	42	1	43
Talar pruski	" "	1	37	1	39
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	12	1	13
Galic. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	88	20	88	54
Galic. obli. gac. indemnizacyjne		68	20	68	45
5% Pożyczka narodowa		76	—	77	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 8. stycznia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
" sprzedał " " 100 po	88	48
" dawał " " za 100	88	18
" żądał " " za 100	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 4. stycznia.

		w przecięciu
Obligacje długu państwa	5% za sto 74 ¹ / ₂ 74	74 ¹ / ₂
detto pożyczki narod.	5% " 77 ¹ / ₂	77 ¹ / ₂
detto z r. 1851 serya B.	5% " —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5% " —	—
Obligacje długu państwa	4 ¹ / ₂ % " —	—
detto detto	4% " 59	59
detto z r. 1850 z wypłatą	4% " —	—
detto detto detto	3% " —	—
detto detto	2 ¹ / ₂ % " —	—
Pożyczka z losami z r. 1834	" 235	235
detto detto z r. 1839	" 123 ¹ / ₂	123 ¹ / ₂
detto detto z r. 1854	" 95 ¹ / ₂ 95 ¹ / ₂	95 ¹ / ₂
Obl. wiedeń. miejskiego banku	2 ¹ / ₂ % " —	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% " —	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5% " —	—
detto krajów koron.	5% " 68 ¹ / ₂ 69 72	69
Akcyje bankowe	915 914 912	914
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	—
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	2155 2160	2157 ¹ / ₂
Akcyje kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	240	240
Akcyje Dunajskiej żegl. parowej na 500 złr.	578 577 575	577
Akcyje austr. Lloyd w Tryeście na 500 złr.	—	—
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 4. stycznia.

w przecięciu

Amsterdam za 100 holl. złotych	— l.	— 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	110 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ l.	110 ¹ / ₂ 2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	109 ³ / ₄ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ l.	109 ¹ / ₂ 3 m.
Genoa za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	81 ³ / ₄ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ l.	81 ¹ / ₂ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
London za 1 funt sztrl.	10-52 50 49 50 l.	10-50 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	109 ³ / ₄ l.	— 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	129 ¹ / ₂ 129 129 ¹ / ₂ l.	129 ¹ / ₂ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	248	248 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T.S.
Cesarskie dukaty	15 14 ⁷ / ₈	14 ⁷ / ₈ Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. stycznia.

Oblig. długu państwa 5% 73¹/₂; 4¹/₂ 64¹/₂; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. 23¹/₂; z r. 1839 124. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 899. Akcyje kolei półn. 2195. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budzajskie 243. Dunajskiej żegl. parowej 585. Lloyd 393³/₄. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 452¹/₂ złr.

Amsterdam 1. 2. m. —. Augsburg 110³/₈ 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 110 2. m. Hamburg 81¹/₂ 2. m. Liwno — 1. 2. m. Londyn 10 — 49. l. m. Medyolan 109³/₄ l. Marsylia 129¹/₂ l. Paryż 129¹/₂. Bukareszt 249. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 14²/₈. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 68³/₄. Renty Como —. Pożyczka z roku 1854 94³/₈. Pożyczka narodowa 77³/₄. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. —. fr.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 7. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	321.78	+ 2.2°	74.2	południowy sł.	pochmurno
2. god. popoł.	321.10	+ 5.8°	58.7	" "	" "
10. god. wiecz.	320.58	+ 2.8°	83.3	" cichy	" "

T E A T R.

Dzisiaj 9. stycznia (w abonamencie):

„Zły duch zamku Ronquerolles.“

Fantastyczna melodrama naśladowana z romansu Fryderyka Soulié w 10 obrazach z prologiem.

KRONIKA.

Dyrekcya towarzystwa wykształcenia muzyki w Galicyi uwiadamia niniejszem, że zarząd spraw towarzystwa został powierzony następującym organom i osobom: Dyrektorowi towarzystwa i prezesowi wydziału w osobie p. Józefa Kalchberga, c. k. wiceprezydenta namiestnictwa.

Zastępcy dyrektora p. Kazimierzowi hr. Krasickiemu.

Wydziałowi towarzystwa, którego członkami są: PP.

Leon książę Sapieha.

Kazimierz hr. Krasicki.

Włodzimierz hr. Rusoeki.

Leopold hr. Starzeński.

Ksiądz Antoni Manasterski, kanonik i proboszcz kapituły ob. r. k.

Ksiądz Michał Kuziemski, kanonik obr. gr. kat.

Karol Hoepflinger-Bergendorf, c. k. radca gub. i burmistrz miasta Lwowa.

Alexander Reisinger, dyrektor c. k. akademii technicznej.

Dr. Jan Czajkowski, adwokat krajowy.

Alojzy Sebera, c. k. konceptista namiestnictwa.

Dr. Maurycy Mahl, adwokat krajowy.

Jan Ruckgaber.

Józef Promiński, c. k. rewident rachunkowy.

Dr. Adolf Pfeiffer, c. k. radca.

Dr. Józef Malinowski, adw. kraj.

Józef Schürer, kapelmistrz.

Także zostali postanowieni p. Jan Ruckgaber, muzycznym dyrektorem, a p. Gorden jego zastępcą, p. Adolf Pfeiffer artystycznym doradcą, p. Alexander Reisinger inspektorem, p. Jan Dębicki właściciel domu, administratorem, a tegoż adjunktem, p. Alfred Bojarski, urzędnik budownictwa miejskiego, p. Jaroch, buchhalter miejski, buchalterem, p. Zygmunt Świejkowski, c. k. auskultant, sekretarzem, adjunktami dyrekcji pp. Promiński i Lidl, zaś obrońcą prawnym p. Dr. Jan Czajkowski, adw. kraj.

Kancelarya towarzystwa przy ulicy ormiańskiej wyższej pod nr. 122 na 2. piętrze jest codziennie od 4. do 6. godziny z południa otwartą.

Dyrekcya z przyjemnością oznajmia, że w tych kilku ostatnich tygodniach liczba członków stosunkowo o trzykroć się pomnożyła, oświadcza jednakowo

otwarcie, że przy tak miernie ustanowionych datkach, dopiero podwójna liczba terażniejszych członków byłaby w stanie przynieść owe pieniężne zasoby, niezbędne towarzystwu dla zupełnego odpowiedzenia swemu zadaniu. — Dyrekcya ogranicza się zatem na założenie koniecznych podstaw, bez których przedsięwzięcie byłoby chwilowem i nie odpowiedniem.

W tym celu dyrekcya zwróciła swą uwagę przede wszystkim na muzykę kościelną i śpiew męski i w tym względzie publiczności miłującej sztuki następną czyni doniesienia:

1) Zaprasza się panów chcących przystąpić do towarzystwa śpiewu męskiego, by się w kancelaryi towarzystwa wpisali.

2) Bezpłatne udzielanie nauki w graniu na organach poczyna się we wtorek 8. stycznia b. r. w teoretycznej i praktycznej części. — Ubiegający się o przyjęcie do nauki, który posiada biegłość w graniu na fortepianie, ma pierwszeństwo przed innymi. Liczba uczących się, postanawia się na trzech do praktycznej nauki, zaś nieograniczenie do nauki teoretycznej. — Zapisy odbywają się w kancelaryi towarzystwa.

3) Towarzystwo zamierza na uczczenie pamiętki Mozarta (urodzonego 27. stycznia 1756) dać koncert w dniu 26. stycznia b. r. wieczorem, w którym same tylko utwory tego wielkiego mistrza wykonywane będą. — Dochód z tego koncertu ma być użyty na zakupienie dobrych organów, a dyrekcya w przekonaniu, że cel tak ważny dla rozwoju towarzystwa znajdzie prawdziwe uznanie, spodziewa się chętnego i żywego udziału ze strony zamilowanej w sztukach publiczności.

4) P. Kallenbach, księgarz na placu dykasteryalnym, przyjmuje jako kasyer towarzystwa wpłaty datków i kwituje. — Karty przyjęcia zostaną członkom towarzystwa później doręczone.

Dyrekcya będzie na przyszłość wszelkie ważniejsze wypadki co do rozwoju towarzystwa ogłaszać, by w ten sposób szanownych członków o każdorazowym stanie towarzystwa zawiadomić.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 2. Rozmaitości.